

O.I.C. in de Hoogly-rivier te Calcutta; Salem, Peabody Museum: *Oost-Indische schepen te Calcutta*.

Zijn boeken en prenten naar schilderijen bevinden zich o.m. in de Kon. Bibliotheek Albert I te Brussel en het Stadsarchief te Oostende.

Lit.: LESBROUSSART, notice sur François-Balthasar Solvyns, in: *Messenger des sciences et des arts*, 1826, 68; — F. J. VAN DEN BRANDEN, *Geschiedenis der Antwerpsche Schilderschool*. Antwerpen, 1883; — Baron DE BORCHGRAVE, in: *Biogr.Nat.* dl. 23, Brussel, 1921-1924, kol. 134-138, s.v. SOLVYNS (François-Balthazar); — R. VERBANCK, *Twee figuren. Kruisende paden*. Solvyns-Popham, in: *Ter Cuere, Jaarboek 1973*. Bredene, 1973; — F.G.C. BETERAMS, *The High-Society Belgo-Luxembourgse au début du Gouvernement de Guillaume Ier. Roi des Pays-Bas (1814-1815)*. Wetteren, 1973; — G. PERSOONS, *Schone kunsten in Antwerpen*. Antwerpen, 1976; — N. HOSTYN, *De zee en de kust*. Frans-Balthasar Solvyns, in: *Neptunus. Info-marine*, juli 1980; — E.H.H. ARCHIBALD, in: *Dictionary of Sea-Painters*, s.v. SOLVYNS. Woodbridge, 1980; — P. en V. BERKO, *Dictionnaire des peintres belges nés entre 1750 et 1875*. Brussel, 1981; — W.G. FLIPPO, *Lexicon of the Belgian Romantic Painters*. Antwerpen, 1981; — N. HOSTYN, *Oostende in de kunst*, in: *Teveo-informatieblad*, sept. 1981; — ID., *Frans-Balthasar Solvijs*, in: *Het Visserijblad*, 6 aug. 1982, 19-20.

Norbert HOSTYN

SOREL, Gustaaf, kunstschilder en directeur van de Oostendse kunstacademie.

Geboren te Oostende op 17 jan. 1905 als zoon van Henri en Maria Blomme. Hij was de jongste in een gezin van drie kinderen. Zijn zusters heetten Gabriëlle en Lambertine. Vier andere kinderen waren jong gestorven. S. huwde op 30 jan. 1937 met Yvonne Lombaert (*Oostende 2 okt. 1911). Het gezin telde drie kinderen: Louis (*1937), André (*1939) en Willy (*1947). S. woonde te Oostende achtereenvolgens in de Paulusstraat 59 en van 1954 af in de Kerkstraat 46. Na lange ziekte overleed S. te Oostende op 14 mei 1981. S.'s verre voorouders waren oorspronkelijk afkomstig uit het Franse Noyon. Nadat S.'s ouders in 1908 uit elkaar gingen, opende zijn moeder een linnenwinkel met stikatelier in de Sint-Paulusstraat 59, te midden van een volkse buurt waar vooral vissersgezinnen huisden.

Als kind volgde S. nog enkele elementaire tekenlessen aan de Oostendse Tekenschool. Toen in 1914 de oorlog uitbrak, vluchtte de familie S. naar Engeland. Ze

verbleven er vier jaar lang te Londen en kenden er armoede. In 1919 kwam de familie naar Oostende terug. S. volgde de lessen aan het Kon. Atheneum van zijn geboortestad. In de figuur van Auguste Distave (1887-1947) had hij een uitstekende kunstenaar als leermeester. Aan het atheneum sloot hij een hechte vriendschap met Karel Jonckheere. Na zijn legerdienst, die hij in 1925 nabij Antwerpen vervulde, volgde S. een schriftelijke cursus boekhouden. Met het diploma boekhouden op zak, oefende hij – erg tegen zijn zin – verscheidene bediendenbaantjes in het Oostende van de jaren voor de crisis uit.

Naar het einde toe van de jaren twintig begon S.'s kunstenaarscarrière zich af te tekenen. Hij maakte lino's en inkttekeningen in wit-zwart. De motieven voor zijn werken zocht S. in zijn onmiddellijke omgeving: de zeedijk, de visserskaai, het visserskwartier ... Daarbij inspireerde hij zich stilistisch op de kunst van J. Minne en F. Masereel. Zijn eerste tentoonstelling hield S. anno 1929 in de lokalen van het blad *Le Carillon*. Het jaar daarna stelde hij tentoon in de *Cercle Littéraire d'Ostende*. De kritiek oordeelde positief over S.'s werk. In de jaren dertig volgden verscheidene tentoonstellingen, o.a. in de leidende Oostendse galerij „Studio”.

In 1934 nam S. samen met enkele andere kunstenaars het initiatief om een academie voor schone kunsten op te richten te Oostende. Alfons Blomme werd de directeur. Tot het lerarenkorps behoorden behalve S. ook nog Antoine Schyrgens, Daan Thulliez, Michel Poppe, Jef Verbrugge en Dora Rommelaere.

In jan. 1940 werd S. opnieuw onder de wapens geroepen. Na de capitulatie was hij een tijdlang krijgsgevangene in een Oostendse kazerne. Tenslotte keerde hij naar huis terug. Tijdens de oorlog werkte hij overdag bij de diensten van de K.O.O. en Winterhulp. De vrije uren besteedde hij aan tekenen en schilderen. Meer en meer gebruikte hij kleur in zijn werk. Er ontstonden twee kernachtige groepsportretten van het personeel van de K.O.O. en van Winterhulp. Zijn onderwerpen waren verder vooral volkstypes uit zijn buurt. De evacuatieperiode brachten S. en zijn gezin door te Wezembeek-

Oppem en te Elsene. Kort na de bevrijding exposeerde S. in de *Galerie des Petits Carmes* te Brussel. Einde 1944 keerde S. naar Oostende terug. Om aan de kost te komen had S. een bediendenbaantje in het Stedelijk Slachthuis te Oostende.

Kort na de oorlog slaagde S. erin met veel kunst- en vliegwerk de Oostendse Academie opnieuw op te richten. Als leraars kon hij aanvankelijk een beroep doen op Jef de Brock, Maurice Boel, de jonge Raoul Servais en de beeldhouwer Bernard van Humbeek. In 1948 zou die Academie van staatswege erkend en gesubsidieerd worden. S. werd er de directeur van; voor zijn Academie had hij alles veil. Het dient wel gezegd dat op den duur lang niet alle lesgevers aan de Academie akkoord gingen met S.'s beleid.

Zijn eigen kunst werd nu meer en meer gedomineerd door het thema van de stad en haar inwoners: Oostendse oude straatjes, gevels, de eerste flatgebouwen ... in een vormtaal die om beurten aanleunde bij het expressionisme, het kubisme en het constructivisme, op de grens soms van figuratie en abstrahering. Zijn media waren doorgaans olieverf of de gewassen inkttekening. De naamloze, hoge, grauwe gevels, de opeengestapelde huizen ademen een dreiging uit; de verstikkende stedelijkheid werkt deprimerend.

S. stelde nu bijna jaarlijks tentoon, vooral in de Oostendse galerijen (*La chèvre folle*, 1962; de Albertschool, 1952; „Forum“, 1973; Standaardboekhandel) maar ook in andere belangrijke steden van het land en verder ook te Valencia, Bordeaux, Brive, New York, Philadelphia ... In 1954 deed hij mee aan het *Salon de l'art libre* te Parijs. In de jaren zestig ging het bergaf met S.'s gezondheid. Hij onderging enkele zware operaties, maar bleef verder lesgeven en schilderen: straten, gevels, huizenblokken, marines en landschappen. Toen volgden enkele belangrijke retrospectievers: 1970 in het Museum voor Schone Kunsten te Oostende; 1975 in het Kursaal te Oostende; 1978 in het Feest- en Cultuurpaleis te Oostende (bij die gelegenheid, die uitgroeide tot een groots huldebetoon aan S., verscheen een kunstboek, dat was samengesteld door Louis Sorel. Het boek bevatte bijdragen van o.m. John Ghee-

raert, Jan Guillemin, Karel Jonckheere, Julien van Remoortere en Jan Vercammen); 1981 in de Galerij „Peperbusse“ te Oostende. S. maakte in 1976 de illustraties bij de verhalenbundel *Als d'oude Peperbus vertelt ...* van de Oostendse auteur John Gheeraert.

In 1977 werd S. op rust gesteld als Academiecteur. Het jaar voordien was zijn instelling officieel erkend door de stad Oostende. Willy Bosschem volgde S. op in zijn directeursfunctie.

Als leraar van de Oostendse kunstacademie bracht hij uiteraard heel wat stadsgenoten de eerste artistieke principes bij. Enkelen daarvan groeiden op hun beurt uit tot kunstenaars met enige verdienste: John Blommaerts, Denise Verstappen, Mia Moreaux, Redgy van Troost, Daniël Declercq, Pierre Remaut ...

Met S.'s gezondheid ging het inmiddels slecht met tussendoor enkele perioden van opflakking. Hij moest opgenomen worden in een verpleeginstelling en overleed in mei 1981 in het H. Serruysziekenhuis te Oostende.

In de loop van zijn kunstenaarscarrière zag S. zich met volgende onderscheidingen bekroond: Prijs van het Oostends Kursaal 1937, Prix Thorlet de l'Académie Française 1954, Zilveren medaille van de Stad Parijs 1954. Werk van S. bevindt zich in tal van voorname privé-verzamelingen. Volgende openbare verzamelingen bezitten werk van S.: Belgische Staat, Stad Blankenberge, Stad Brussel, Ieper P.M.M.K., Oostende M.S.K., Heemkundig Museum „De Plate“ en Museum voor Moderne Religieuze Kunst, Stad St.-Truiden.

S.'s portret werd geschilderd door zijn zoon André, eveneens kunstenaar, en – symbolisch verwerkt – door Mia Moreaux. Beeldhouwer Irenée Duriez maakte S.'s dodenmasker. Een exemplaar in gips berust in het M.S.K. Oostende. Foto's van S. berusten o.a. in het archief van het Museum voor Schone Kunsten van Oostende. In de meeste hierna vermelde werken zijn ook foto's van S. te vinden.

Lit.: C., Gustaaf Sorel, in: *West-Vlaanderen*, mei 1955 (met portretfoto); — A. SCHYRGENS, *Le monde inconnu des artistes*. Dinant, 1957; — O. VILAIN, Gustave Sorel, in: *Ostend-Flash*, 1958, nr.

10 (met foto); — E. LAUWERS, Gustaaf Sorel heeft zijn eigen kunst, in: *Ostend-Flash*, 1960, nr. 9; — Künstler aus Ostende in Düsseldorf (tentoonstellingscat.), Düsseldorf (Kunstmuseum), 1962; — J. VAN REMOORTELE, Gustaaf Sorel 65, in: *Vlaanderen*, 1970 :K.R., Oostendse kunstschilder Gustaaf Sorel exposeert in eigen stad, in: *Vooruit*, 24 maart 1970; — P.S., G. Sorels stadsgezichten, in: *Het Laatste Nieuws/Ed. kust*, 26 maart 1970; — Kunst aan de kust. Gustaaf Sorel: schilderijen als belijdenissen, in: *Gazet van Antwerpen*, 3 april 1970; — P., Tentoonstelling Sorel, die het verdiende, in: *Het Volk/Ed. kust*, 24 maart 1970; — Retrospectieve Gustaaf Sorel in Museum voor Schone Kunsten, in: *Nieuwsblad van de kust*, 20 maart 1970; — K. JONCKHEERE, Waar plant ik mijn ezel? Brussel-Den Haag; — L. SOREL, Gustaaf Sorel. Zijn leven. Zijn werk. Oostende, 1978; — Interview met Gustaaf Sorel, in: *De Stoeten Ostendenoare*, 4, 6 februari 1979; — A. VAN DEN BUSSCHE, *Katalogo Provinciaal Museum voor Moderne Kunst*. Ieper, 1979; — 150 jaar Oostendse schilders (tentoonstellingscat.). Sint-Truiden 1980; — 150 jaar Oostendse schilders (tentoonstellingscat.). Weert 1981; — P., In memoriam Gustaaf Sorel, in: *Tips*, 21 mei 1981; — N. HOSTYN, Gustaaf Sorel, in: *Embryo*, 2, 3 januari 1981; — J. HERMANS, Oostendse kunstwereld in rouw. In memoriam: Gustaaf Sorel, in: *Het Nieuwsblad van de kust*, 21 mei 1981; — (N. HOSTYN), Gustaaf Sorel, de zwarte diamant van de hedendaagse schilderkunst. Een verhaal over leven en werk, in: *Tijdingen*, 29 mei 1981; — Meesterwerken uit het Museum voor Schone Kunsten Oostende (tentoonstellingscat.). Hasselt, (Cultureel Centrum), 1981.

Norbert HOSTYN

STIENTJES, Staf (artiestennaam van D'HALUIN, Gustaaf), landschapschilder en portrettist.

Geboren te Waregem op 14 dec. 1883 en overleden te Tiegem op 13 febr. 1974. Zoon van Theophiel (in de wandeling: „Filie van Stientjes”) en van Coleta Niespen, een vondelinge (vermoedelijk een natuurlijk kind van een in ons land residerende Noordnederlandse graaf), die door de Gentse „Commissie v. Openbare Onderstand” op „het Gaverke” te Waregem bij een landbouwer was uitbesteed. S. is tweemaal gehuwd geweest. Tijdens W.O. I in 1916 trad hij te St.-Cloud bij Parijs in de echt met Lucia Delavalle, een Italiaanse van goeden huize; zij overleed kort na de wapenstilstand en na amper een jaar in Waregem te hebben verbleven aan de Spaanse griep in haar vaderland, waarheen zij geroepen was voor de regeling van een erfenis. Hij hertrouwde in 1920 met Pharailde Gekiere uit Lauwe. Deze had bij haar doopsel ook de voornaam „Maria” („Mietje”) gekregen, die van meet af aan gebruikelijk werd in het gezin van de schilder. Mietje bracht vier kinderen ter

wereld: twee jongens (Marc en Marnix) en twee meisjes (Monika en Myriam), die allemaal een voornaam kregen waarvan de eerste letter die is van de roepnaam van de moeder. Geen enkel van die kinderen bezat een noemenswaardige artistieke aanleg. Alleen een kleinzoon (Herman Naessens) volgt op een beloftevolle manier als kunstschilder in spe het voetspoor van zijn grootvader. Het feit dat S.' grootvader Augustinus in de volksmond naar lokale gewoonte „Stinus” of „Stien” werd genoemd, heeft tot gevolg gehad dat diens rechtstreekse nakomelingen met de familienaam „Stientjes” werden bedacht. De artiestennaam van S. is dus geen echt pseudoniem en — al werd dat destijds vaak geregeld verondersteld — geen alliterende deknaam in navolging van die van de in het gewest gedomicilieerde schrijver Frank Lateur.

Vader „Filie”, die in een geldelijk berooid tijdsgewricht moest instaan voor de behoeften van een kroostrijk gezin, was van alle markten thuis, ongemeen ondernemend, snugger, vindingrijk en altijd op zijn qui-vive. Noodgedwongen legde hij volijverig een veelzijdige activiteit aan de dag. Hij was zijn leven lang herbergier, handelaar in kruidenierswaren, occasioneel huis- en sieraadschilder, mini-fabrikant van papieren zakken voor de kleinhandel, en hij deinsde er in een slappe tijd zelfs niet voor terug om als vakman te gaan werken naar Roubaix, waar het uurloon 8 tot 10 centiem meer bedroeg dan in eigen streek. Tenslotte slaagde hij erin, uitsluitend met medewerking van eigen kinderen, te Waregem een rijtuigmakerij op te richten, die spoedig een betrekkelijke bloei kende, omdat toen reeds in de gemeente op geregelde tijdstippen paardenwedrennen werden gehouden.

Heeft deze noeste en gewiekste huisvader in zijn geboortedorp gevoelige tegenslagen moeten incasseren, dan was het hoofdzakelijk hieraan toe te schrijven dat hij vanaf het fel aangevochten optreden van priester Adolf Daens als pionier van de Christen Volkspartij een overtuigd en zelfs militant daensist is geweest, dat hij genoemde priester in eigen persoon in zijn herberg een propagandameeting liet komen houden en dat hij zijn zoon S. gelastte het partijweekblad *De Werkman* te colporteren.